

Eutanasian laillistaminen ei ole ristiriidassa saattohoidon kanssa

Kansalaisaloitteen ensimmäinen allekirjoittaja Esko Seppänen eduskunnan STV:ssa 1.3.2018:

Eutanasialla tarkoitetaan sanamukaisesti hyvää kuolemaa.

Hyvään kuolemaan kuuluu myös hyvä saattohoito silloin, kun potilaalla on parantumaton ja kuolemaan johtava sairaus.

Eutanasian laillistamista koskeva aloitteemme yhteydessä on julkisessa keskustelussa noussut esille saattohoidon saattaminen kaikkien suomalaisten ulottuville koko maassa. Se on kannatettava pyrkimys eikä ole millään tavalla ristiriidassa eutanasian laillistamisen kanssa.

Saattohoidon lopputulema on potilaan kuolema. Sen loppuvaiheessa kuoleman kolkuttaessa ovella ja tilanteessa, jossa potilaan kipuja ja kärsimystä ei pystytä lääkeainein tai teknisin apuvälinein torjumaan, potilas saattaa toivoa kuoleman nopeuttamista; eihän hänellä siitä tilanteesta ole elämässä enää mitään menetettävää tai saavutettavaa. Hänellä on vain sietämättömät kivut.

Eutanasia käyttöönoton vastustajat käyttävät eutanasiasta ulkoiseen väkivaltaan perustuvia nimityksiä kuten armomurha tai tappo. Se on raakaa, vastuutonta pelottelua ilman armoa. Siinä maalitauluna ovat vaikeasti sairaat ja kovista kivuista kärsivät kanssaihmisemme. Tappo ja murha ovat rikosoikeuden termejä, eivätkä ne kuulu keskusteluun eutanasiasta.

Jotkut asiantuntijalääkärit ovat esittäneet julkisuudessa, että kaikki kivut ja myös kuolemansairaana ihmisen kärsimykset kyetään nykyaikaisin lääkkein ja menetelmin aina torjumaan. Se ei valitettavasti pidä paikkaansa. On esimerkiksi sellaisia potilaita, jotka ovat allergisia opiaateille tai joita odottaa ilman koneapua Als-taudin mukanaan tuoma tukehtumiskuolema. Tällaisten

potilaiden kipuja ei useinkaan kyetä lääketieteen keinoin torjumaan. Nämä ihmiset joutuvat elämään elämänsä ehtoon turvattomalla mielellä, ja heidän elämänsä laatu paranisi olennaisesti jo siitä tiedosta, että heille olisi elämän ja sairauden loppuvaiheessa tarjolla eutanasian mahdollisuus.

Eutanasian saamiselle kansalaisaloitteessamme asetetaan tiukat ehdot. Siihen ei saa liittyä minkäänlaista väkivaltaa eikä sitä aloitteemme mukaan saa toteuttaa ilman potilaan todistetusti ilmaisemaa omaa tahtoa. Kukaan ei voi sitä saada kenenkään toisen ihmisen ilmaiseman tahdon mukaan. Eutanasian toteuttamiseen ei pidä velvoittaa ketään lääkäriä vastoin hänen tahtoaan.

Eutanasian vastustajat nostavat esille ns. kaltevan pinnan argumentin, jonka mukaan kriteerit ovat aluksi tiukat ja muuttuvat ajan mukana löysemmiksi. Se ei kuitenkaan ole mahdollista ilman lainsäädännön muuttamista, eikä tämä peruste kelpaa eutanasian torjumiseen kaltevan pinnan nimellä esitettyjen kriteereiden löyhtymisen johdosta. Eutanasialle ehdotetaan valvontaelintä, jonka tehtäviin kuuluisi sen saamiselle asetettujen kriteereiden toteutumisen seuranta, ja jos niiden mukaan ei eletä, siitä seuraa rikosoikeudellinen vastuu.

Eutanasia on valvottu ja dokumentoitu tapa auttaa kanssaihminen pois kipujen ja kärsimysten pakkopaidasta. Yksikään vanhus ei voi saada iän tai elämäntahdon heikkenemisen perusteella eutanasiaa, eikä sitä voi myöskään saada yksikään Alzheimer-potilas, joka elää jo toisessa todellisuudessa eikä enää kykene ilmaisemaan omaa tahtoaan. Myös alaikäiset lapset rajautuvat kansalaisaloitteen mukaan eutanasian käytön ulkopuolella, ja heidän kuolinapunsa tarvittaessa on palliatiivinen sedaatio.

Eutanasian ohella hyvä kuolema voidaan toteuttaa myös avustetulla itsemurhalla. Kun eutanasiassa potilas saa lääkäriltä kuolinavun, avustetussa itsemurhassa potilas itse ottaa kuolemaan johtavan lääkityksen. Se on laillistettu Sveitsissä ja kuudessa USA:n osavaltiossa, eikä se ole rikos Suomessakaan. Se pitäisi aina toteuttaa valvotuissa olosuhteissa samojen kriteereiden mukaan, jotka ovat käytössä eutanasian toteuttamiselle.

On pantava merkille, että Lääkäriliitolla, jonka jäsenistä puolet kannattaa eutanasian laillistamista, ei ole mitään sitä vastaan, että kuolemansairas potilas vapautetaan kärsimyksistään palliatiivisella sedaatiolla. Se tarkoittaa, että potilas nukutetaan eikä hänelle enää jäljellä olevan elämän aikana anneta nesteytystä eikä ravintoa. Hän kuolee sillä tavalla 4–6 päivässä. Tästä toimenpiteestä päättää usein yksinomaan lääkäri, joka myös toteuttaa tämän kuolemaan johtavan toimenpiteen. Eutanasiasta siitä päättäisi viime kädessä potilas.

Lääkäriliiton muotoilema lääkärin etiikka sallii kyllä lääkärille sedaation toimeenpanon, josta seuraa kuolema, mutta ei salli sitä nopeampaa, arvokkaampaa jaarmorikkaampaa kuolemaa eutanasialla.

Kärsimystä pidetään myös Jumalan rangaistuksena synnistä. Jos kärsiminen on potilaan oma tahto syntien anteeksisaamiseksi, hänen pitää saada kärsiä vapaasti. Se, että joku haluaa kärsiä, ei kuitenkaan saa estää kipujen ja kärsimyksen torjuntaa sellaisilta muilta, jotka täyttävät eutanasian saamisen ehdot. Siitä on kysymys eutanasiassa.

Lääkäriliitto julkaisi päivää ennen kuin kansalaisaloitteemme toimitettiin eduskuntaan kyselyn, jonka se oli tehnyt 700 jäsenelleen heidän suhtautumisestaan eutanasia lakiin. Vastaajia oli vain 290, ja heistä 17 % kannatti eutanasiaa (19 % ei ilmaissut kantaansa). Tämä runsaan yhden prosentin suuruinen epätieteellinen otos Suomen lääkäreiden kannasta antoi väärän kuvan todellisuudesta. Lääkäriliiton nettisivuilta löytyy vuonna 2013 tehdyn tutkimuksen mukainen tieto siitä, että puolet Suomen lääkäreistä – ja sairaanhoitajaliiton tutkimuksen mukaan paljon yli puolet sairaanhoitajista – kannattaa eutanasiaa.

Kansalaisaloitteen allekirjoittajien sekä mielipidetiedustelujen mukaan kansan suurta enemmistöä edustavien eutanasian kannattajien puolesta esitän eduskunnalle, että se ottaisi myönteisen kannan hyvään kuolemaan eli eutanasian laillistamiseen.